

EDITORIÁL

Potešilo ma, keď som dostal ponuku, aby som sa stal členom redakčnej rady. Pokladám za výsadu, že sa môžem podieľať na pokuse o zmenu v tom, ako informovať o našom výskume a využívať ho na zlepšenie liečby a starostlivosti o pacientov, ich rodiny a komunity. Po prvý raz som prišiel na Slovensko rok po tom, čo Brykczynska (1995) vydala svoju správu o stave ošetrovateľstva v strednej Európe. Bola to vzrušujúca skúsenosť. V roku 1996 som sa zúčastnil 2. medzinárodného kongresu o vzdelávaní v ošetrovateľstve a odvtedy sa stále vraciam. Podľa mojich skúseností je konferencia prostriedkom na prezentáciu výskumu a iných vedeckých aktivít vykonávaných pedagógmi i odborníkmi z praxe, tých, čo sú zodpovední za riadiace služby, ako aj tých, čo majú na starosti rozvoj politiky zdravotnej starostlivosti. Prezentácia práce v oblasti ošetrovateľstva má dobrý ohlas a pre niektorých je kongres aj prvou príležitosťou na to, aby sa o skúsenosti zo svojej práce podelili so širšou škálou kolegov. Hoci moje znalosti slovenčiny sú dosť obmedzené, mnohé prezentácie sú, našťastie, v angličtine, a vždy je k dispozícii odborný simultánny tlmočník. Mám pocit, že na konferenciách som vítaný, a mám aj to šťastie, že môžem prezentovať vlastnú prácu v oblasti starostlivosti o duševné zdravie a vzdelávania sestier. Vždy sa veľa dozviem a po 16 rokoch vidím čoraz vyššiu spokojnosť s tým, ako sa vnímajú a prezentujú naše úspechy v ošetrovateľstve. Toto je dôležitý aspekt konferencie a aj tohto nového časopisu.

Časopis poskytuje priestor pre empirické výskumné štúdie a aj pre štúdie, ktoré predstavujú zmeny v poskytovaní liečby a zásahov, v organizácii služieb a v poskytovanej starostlivosti. Podobne je to aj príležitosť prezentovať nové myšlienky o tom, ako sestry pripravovať do praxe a ako si môžu zvyšovať vzdelanie a zručnosti. Myslím si, že pokiaľ ide o vzdelávanie, prax a výskum v ošetrovateľstve, stále je o čom hovoriť. V našej profesii potrebujeme nájsť ďalšie spôsoby, ako sa lepšie dostať do povedomia a zvýšiť informovanosť o našej práci. Dnes na Slovensku pracuje okolo 35 000 sestier, pričom počet tých vysokoškolsky vzdelaných vzrástol od roku 2000 o 1 500 %, kým všetky ostatné zdravotnícke povolania v tomto smere zostali na pôvodnej úrovni (Szalay et al., 2011). Preto je hlas sestier neustále silnejší. Keďže poskytovanie zdravotnej starostlivosti je ovplyvnené širšími medzinárodnými hospodárskymi problémami, ktorým čelí každý štát, je veľmi dôležité využiť tento hlas na zabezpečenie toho, aby nové spôsoby práce (často s použitím nižších zdrojov) negatívne neovplyvnili poskytovanie kvalitnej ošetrovateľskej starostlivosti a liečby. Dúfam, že časopis v tomto smere pomôže, a teším sa na to, že si o práci sestier na Slovensku prečítam viac.

Tony Warne

Professor in Mental Health Care
University of Salford, School of Nursing, Midwifery & Social Work

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- BRYKCYNSKA, G. 1995. *Nursing in Central Europe*. London : Florence Nightingale Foundation, 1995.
SZALAY, T. – PAŽITNÝ, P. – SZALAYOVÁ, A. – FRISOVÁ, S. – MORVAY, K. – PETROVIČ, M. – VAN GINNEKEN, E. 2011. Slovakia : Health system review. In *WHO Health Systems in Transition*, 2011, vol. 13, no. 2, pp. 1–200.